International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJKR 2019; 5(1): 74-76
© 2019 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 25-12-2018
Accepted: 27-01-2019

ಜಿ.ವಿ.ಶಶಿಕಲಾ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ದೃಶ್ಯಕಲಾ ವಿಭಾಗ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಲಬುರಗಿ

Correspondence
ಜಿ.ವಿ.ಶಶಿಕಲಾ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ
ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ದೃಶ್ಯಕಲಾ ವಿಭಾಗ, ಗುಲಬರ್ಗಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕಲಬುರಗಿ

ವ್ಯಂಗ ಚಿತ್ರಕಲೆ

ಜಿ.ವಿ.ಶಶಿಕಲಾ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ

ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರವೆಂಬುದು ಚಿತ್ರಕಲಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರ. ಅದು ನಾಡಿನ, ದೇಶದ, ಪ್ರಪಂಚದ ದಿನದಿನದ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಹಾಗೆಯೇ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಬಾಧಿಸುವ ಖಾಸಗಿ ಬದುಕಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರ ದೂರ್ತತನಕ್ಕೂ, ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯನ ಬವಣೆಗಳಿಗೂ ಹಿಡಿದ ಕೈಗನ್ನಡಿ ಆಕಾಶವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸೆರೆಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ಆದ ಕಾರಣ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಂದೊತ್ತುವ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಜನರ ಅಂತಃಕರಣವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಜೀವನದ ವಿಕೃತಿಗಳನ್ನು ವೈಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನರ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹರಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಆಶಾವಾದಿತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಇಂದ್ರೀಯ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಆತ್ಮ ಆಶಿಸುವುದು ಒಂದಲ್ಲ; ಹಲವಾರು ಬಗೆ ತನ್ನ ಜೀವನ ಸುಖಮಯ, ಶಾಂತಿಮಯ, ಆನಂದಮಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಹಂಬಲ. ಈ ಆಶಯದಿಂದಲೇ ಅವನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಲಿಯುವನು, ದುಡಿಯುವನು, ಆಡುವನು, ಬೇಡುವನು! ಅಂತೆಯೇ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಯತ್ನಿಸುವನು. ಆದರೂ ಅದೆಷ್ಟು ಮಂದಿಗೆ ಆಶಿಸುವ ಆನಂದ ದೊರೆಯುವುದೋ ನಾನರಿಯೇ! ಶಾರೀರಿಕ ಕ್ಷುಧಂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗದೆ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯುವುದು. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಭೇದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಲಾವಿದ ಒಂದು ಕಲಾಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥ ರಹಸ್ಯದ ನಿರಂತತೆಯಿಂದಲೇ ಕಲೆ ಸದಾಕಾಲ ಜೀವಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ರೇಖೆಗಳಿಂದ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವ ಕಲಾಕೃತಿ ಕ್ರಮೇಣ 'ಸ್ಪೇಸ್'ನ್ನು ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಪರಿಸರದಲಿ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಕಾಲವನ್ನು ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಸೀಮಾರೇಖೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯದ 'ಅತಿ'ಯಿಂದ ಮುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲೆಯ ಈ ಮುಕ್ತತೆಯಿಂದ ಕಲಾವಿದ ತಾನೂ ಸಹ ಬಂಧಮುಕ್ತವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸೌಂದರ್ಯದ ದರ್ಶನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಬೇಕು ದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಹಸ್ಯಮಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ವಿನಯಶೀಲತೆಯಿಂದ ಉದ್ಧಟಿಸುವ ಕೃತಿ ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲಾವಿದ ಪ್ರಮಾಣಿಕತೆಯೂ ಅವನ ಕಲೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿನೋದವೆಂದರೆ ಹಾಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ ಆನಂದ ಎಂದೆನ್ನಬಹುದು. ಅದು ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕಲೆಯೂ ಹೌದು. ಹಾಸ್ಯಗಾರರು ವಿನೋದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇತರರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ತಾವು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ. ವಿನೋದವು ನಗು ಪ್ರಸಂಗದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಅಣಕ, ಗೇಲಿ, ವಿಚಿತ್ರ, ಸ್ನೇಹ, ಮಾಧುರ್ಯ, ಸಂಭ್ರಮ ಇಂಥವುಗಳನ್ನು ನಡುವಳಿಕೆ, ನಗುಭಾವ, ನಗು ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗೆಡಹುತ್ತದೆ. ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಲುಗಳು, ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿರುಳುಗಳಿಂದ ನಗುವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹುಗಳನ್ನನು ಹುಡುಕಿ ಈಚೆಗೆ ತೆಗೆಯುವುದು ವಿನೋದಿಗಳ ಕೆಲಸ. ಇಂತಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ 'ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ'ಯು ಒಂದಾಗಿದೆ. ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಲಾವಿದನಿಗೆ ಇಂತಹ ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹ ಬುದ್ಧಿಯಿರಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ವಿನೋದದ ಚುಟುಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಕುಶಲತೆ ಈ ಕಲಾವಿದನಿಗೆ ಬೇಕಿರುತ್ತದೆ. ನವಿರಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಸ್ಯ ಸುಳಿಸಬೇಕಲ್ಲದೆ ಒತ್ತಾಯದ ನಗು ಹೇರಲಾಗದು. ಒಂದು ಹಾಸ್ಯದ ಚುಟುಕು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಗೊಳ್ಳೆಂದು ನಕ್ಕು ಬಿಡುವುದು ವಿನೋದಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ನಗುವು ಪ್ರಕೃತಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಹಜ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಗಿಸುವದಂತೂ ಶ್ರೇಷ್ಠತರ ಧರ್ಮ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನಗುವನ್ನು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾಗಲಿ, ಕೇಳುವುದಾಗಲಿ, ಆಲಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಸಹಭಾಗಿಯಲ್ಲಿ ನಗುವುದು ಅತಿಶಯ ಧರ್ಮ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಎನ್ನುವರು ನಗು ಪ್ರಸಂಗ ಕೇಳುವಾಗ ಕೈ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿರಿ ಎಂದು ನಗುವನ್ನು ಎಂದರೆ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ನಗಿಸುವ ಎಂದರೆ ಅರಳಿಸುವ ವರವನ್ನು ಮಿಗೆ ನೀನು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳೊ ದೇವರಲ್ಲಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಡಿ.ವಿ.ಜಿಯವರು.

ಮಾನವನ ಇತಿಹಾಸವು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿದೆ. ರೇಖೆ ಒಂದು ಕಲ್ಪನೆ. ಚಿತ್ರಕಾರ ರೇಖೆಯ ಮೂಲಕ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ರೇಖೆಯನ್ನು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಸತ್ವ, ಮಹತ್ವಗಳು ಅರಿವಾಗುತ್ತವೆ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸಾಧಾರಣವೆನಿಸುವ ಒಂದು ರೇಖೆ ನುರಿತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಸಮಸ್ತ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಗೆ ಮೂರ್ತ ಸ್ವರೂಪ ನೀಡಬಲ್ಲ. ಆಗಾಧ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ರೇಖೆ ವಿಶ್ವದ ಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಜೀವಸೆಲೆ ಚಿತ್ರರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆ ರೇಖಾಚಿತ್ರ. ರೇಖೆಗೆ ಅದರದೇ ಆದ ಮೂಲ ಸತ್ವವಿದೆ. ಸ್ವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಿದೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಿದೆ. ಮಧ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಲಾವಿದರು ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ್ದು, ಅಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ವಿವಿಧ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚಿಂತಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಅನ್ವೇಷಣೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಅಥವಾ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರ ವ್ಯಂಗಚಿತ್ರಗಳು ವಿಡಂಬನೆ, ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಎರಡರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿದವು. ನೇರ ಚಿತ್ರಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡಲೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರಗಳು ತಮ್ಮ ರೇಖಾಚಿತ್ರದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ಕ್ಷಣಕಾಲ ಅಥವಾ ಬಹುಕಾಲ ರಂಜಿಸುತ್ತವೆ. ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣಿಂದ ದೂರವಾದರೂ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಬಹುಕಾಲ ದಾಖಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಿತ ಕಲೆಯಾಗಿರುವ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ದೇಶ ಭಾಷೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಆಯಾ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ನಿಪುಣ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಾರ ಶಬ್ದವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ತನ್ನ ಕಲಾವಂತಿಕೆ ಮೆರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕ್ರೀಯಾಶೀಲ ವಿಡಂಬನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿಪ್ರಜ್ಞತೆ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದನ ಅಸ್ತ್ರಗಳು.

ಕಾರ್ಟೂನ ಎಂಬುದು ಮೂಲ ಇಟಾಲಿಯ್ ಪದ. ಚೌಕಳಿಗೆರೆ ಹಾಕಿದ ಕಾಗದದ ಮೇಲಿನ ಬಾಹ್ಯ ರೇಖಾಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಹೆಸರಿತ್ತು. ಯಾವ ಅಳತೆಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾಗದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರ್ಟೂನ್ ಅಥವಾ ವ್ಯಂಗ್ಯಚಿತ್ರ ಎಂದು ನಾವು ಇಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರಶೈಲಿ ತುಂಬಾ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಇತ್ತು. ಗಂಡನನ್ನು ದಂಡಿಸುವ ಹೆಂಡತಿ, ಕತ್ತೆಯ ಕಾಲು ಹಿಡಿದಿರುವ ವಾಸುದೇವ, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹೊರಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಕುಬ್ಬಿಜ ಮೀನು ಪ್ರಕೃತಿಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಆದಿ ಮಾನವನ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದಂತಹ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಂತಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ. 7–8ನೇ ಶತಮಾನದ ದೇವಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ, ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ದಾಸರ ಪದಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಆಕರವಾಗಬಲ್ಲ ನೂರಾರು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಯಾವುದೇ ದೇಶ ಮತ್ತು ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಾರರು ವಿಶೇಷ ಜೈವಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದರೂ ಪತ್ರಕರ್ತನೂ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮೀರಿರುವುದು ಇವನ ವಿಶೇಷತೆ. ಒಬ್ಬ ಪತ್ರಕರ್ತನನ್ನು ಮೀರಿದ ಸತ್ವಗಳು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಾರನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುದ್ದಿಯ ವಾಸನೆ ಹಿಡಿಯುವ ಮೂಗು, ಬರಹ ಬರೆಯುವ ಚಿಂತನೆ, ನಿರ್ಣಾಯಕ ಶಕ್ತಿ, ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ವಿಡಂಬನ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ನ್ಯಾಯದ ಪರ ನಿಲ್ಲುವ ಛಲ ಜೊತೆಗೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಬಲ್ಲ ಕಲಾವಂತಿಕೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸದ್ಗುಣ ಹೊಂದಿರುವರು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಸುಲಭವೇ? ಹೀಗಾಗಿಯೇ ನಾವು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವವರು ಬೆರಳಣಿಕೆಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರವಷ್ಟೇ ನಮಗೆ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಲೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ಪ್ರಕಾರವು ಒಂದು ಸಶಕ್ತವಾದ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವು ಇಲ್ಲ. ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದರು ತಾವು ರಚಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕೂಡುಗೆಗಳಾಗಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿಸ್ವಾರ್ಥದಿಂದ ಸುತ್ತಲಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಪ್ರತಿಕಿಯಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರೋಧದ ಗುಣ, ಪ್ರಮಾಣಿಕತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸದಾ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಪುಟಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಭರ್ತಿ ಅಥವಾ ವಿನ್ಯಾಸ ಅಂದರೆ, "ಲೇಔಟ್" ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂಥ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮ ಎಂಬಂತೆ ಮೊದಲ ನೋಟಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದರೂ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬರೀ ಸ್ಪೇಸ್ ಫಿಲ್ಲರ್ ಆಗದೇ, ಓದುಗರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಲುಪಿ ಅವರನ್ನು ಉಲ್ಲಾಸಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಚಿಂತಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಯಾಶೀಲ ಸೃಷ್ಠಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆಂದೇ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕುಶಲ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಾರರು ಹರಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಹಿರಿಯ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ಕಲಾವಿದರು ನಮ್ಮಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಬಿಟ್ಟುಹೋದ ವ್ಯಂಗಚಿತ್ರಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಸೃಷ್ಠಿಸಿದವನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ಹವ್ಯಾಸಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಬೆಳೆಯುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ಕಲಾವಿದರನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಉದಾತ್ತ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಶ್ರೀನಿವಾಸಲು, ಕೆ.ಲಕ್ಷ್ಮಣ್, ಎಸ್.ವಿ.ಪದ್ಮಾಭಟ್, ಪಿ.ಮಹಮದ್, ಗುಜ್ಜಾರಪ್ಪ, ಜನಾರ್ಧನ ಸ್ವಾಮಿ, ಕುಮುದ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಡಾ. ಸತೀಶ್ ಶೃಂಗೇರಿ, ಜೇಮ್ಸ್‌ವಾಜ್(ತರಂಗ), ರಾಜೇಶ್ ಯಮುನಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ಯತೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸು.ವಿ. ಮೂರ್ತಿ, ಬಿ.ವಿಲ್ಸನ್, ಎನ್, ಆರ್. ಬೊಮ್ಮನಹಳ್ಳಿ, ಗೀತಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಅಶೋಕ ಜೋಷಿ, ಗೋಪಾಲ ಮಳಿಗಿ, ಕೆಂ. ಶ್ರೀ. ನಂಜಪ್ಪ, ಪಿ.ಗಣಪತಿ ಭಟ್, ಅರುಣ್ ನಂದಗಿರಿ, ವೀರಣ್ಣ ಬೆಂಗಾಲಿ, ಮಾಂತೇಶ ವಿ. ಅಂಗಡಿ, ರಮೇಶ ಚಂಡೆಪ್ಪನವರ, ಇನ್ನೂ ಹಲವರು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಕಲೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಂಥಹ ಕಲಾವಿದರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಪುರುಷರಷ್ಟೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲ, ಮಹಿಳೆಯರು ಸಹ ತಮ್ಮನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಹವ್ಯಾಸಿ ಕಲಾವಿದರಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಕಲೆಯದ್ದೆ ವೃತ್ತಿಯು ಕಲೆಯದ್ದೆ ಆಗಿದೆ.

ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಕಲಾವಿದರು ಯಾವುದಾದರೂ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಮುನ್ನ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಸ್ಕೇಚ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವನ್ನು ಅವರು ಕಾರ್ಟುನಗಳೆಂದೇ ಕರೆದರು. ಹಾಗೆಯೇ ನೇಕಾರರಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಸುಂದರ ಮಾದರಿ ಕಾಗದಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಟೂನ ಎಂದೆ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಲ ಬದಲಾದಂತೆ ಕಾರ್ಟೂನಿನ ಅರ್ಥನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬದಲಾಗಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದಿನ 'ಕಾರ್ಟೂನ' ಆಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಟೂನಗಳದ್ದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ. ಹತ್ತಾರು ಪದಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ಯಾರಾಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಕಾರ್ಟೂನಿಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಂದು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳಿಲ್ಲದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ರಾಜಕೀಯ ವಿಡಂಬನೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಡಂಬನೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ವಿಡಂಬನೆ, ಲಘುಹಾಸ್ಯ ಮುಂತಾಗಿ ಬಹುವಿಧದಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಕಾರ್ಟೂನಗಳ ಕಲೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ ಕಾರಣ ಮಕ್ಕಳಿಗೆಂದೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಚಿತ್ರ ಸರಣಿ ರಂಜಕವೂ ಬೋಧಕವೂ ಆಗಿರುವ ಸ್ಟ್ರಿಪ್ ಕಾರ್ಟೂನ (ಚಿತ್ರ ಸರಣಿ) ಇಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈಚೆಗೆ ದೇಶಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ನೈತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳು ಬಲಗೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸಿಡಿದು ನಿಲ್ಲುವಂಥ ಶಕ್ತಿ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ನಮ್ಮ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ಪರಂಪರೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಪ್ರಜಾತಾಂತ್ರಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಮಾನತ್ವದ ಆಧುನಿಕ ತತ್ವಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ 'ರಿನೈಸಾನ್ಸ್'ನ ಅನಂತರವೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಲೆಗಳು ಬಂಧ ವಿಮೋಚನೆ ಪಡೆದು ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳ ಬೆಳಿ

ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಚಿರಂಜೀವಿ : (ಸಂ), ಕಲಾಗೋಪಾಲ, ನಿರಂತನ ಪ್ರಕಾಶನ, 2010.
2. ಕಲಾ ವಿಶೇಷಗಳು : ವಾಸುದೇವ ಕಾಣೆಮಾರ್, ಭಾರದ್ವಾಜ ಪ್ರಕಾಶನ, 2001.
3. ಕರ್ನಾಟಕ ಕಲಾದರ್ಶನ, ಸಂಪುಟ–1 : (ಸಂ) ನವಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬೆಂಗಳೂರು, 2010.
4. ವ್ಯಂಗ್ಯ ಚಿತ್ರ ವಿಶ್ವರೂಪ : ರಘುನಾಥ ಚ. ಹ. 2010. ವ್ಯಂಗ್ಯ ರಂಗ : (ಸಂ) ನಾಗೇಂದ್ರಯಲ್ಲಾಪುರ. 1979.